

**Міжнародний гуманітарний університет
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Циклова комісія зі спеціальності Дизайн**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК. ДЕКОРАТИВНИЙ (НАРОДНИЙ) РОЗПИС

Галузь знань

02 Культура і мистецтво

Спеціальність

022 Дизайн

Назва освітньо-професійної програми

«Дизайн»

Рівень освіти

фаховий передвищий

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Викладач Буковська Інна Юріївна	+380 93 551 24 63	epk.mgu.odessa@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «Декоративний (народний) розпис» охоплює вивчення традиційних технік і стилістичних особливостей народного декоративного мистецтва, яке має глибоке коріння в культурі різних етнічних груп. У процесі вивчення курсу здобувачі знайомляться з історією розвитку народного розпису, його основними напрямками та різновидами, зокрема технікою петриківського, гуцульського, черкаського, волинського розпису та ін. Особлива увага приділяється освоєнню основних прийомів малювання, використанню традиційних мотивів і кольорів, а також застосуванню декоративного розпису в різних формах народного мистецтва: на посуді, тканинах, меблях, інтер'єрах. Здобувачі набувають навичок виконання розпису з використанням ручних інструментів, освоюють методи створення композицій, а також вивчають принципи гармонії та симетрії у декоративному мистецтві.

Метою дисципліни є формування у здобувачів розуміння значення декоративного розпису як частини національної культурної спадщини, розвиток творчих здібностей і здатності до створення нових композицій на основі народних традицій.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- історія та традиції декоративного розпису: здобувачі отримують знання про різні стилі та техніки народного розпису, а також історичні особливості декоративного мистецтва в різних регіонах;
- основи художньої композиції: вивчають основи композиції, колористику, принципи поєднання форм та кольорів в декоративному мистецтві.
- особливості технік і матеріалів: знання традиційних і сучасних матеріалів і інструментів, які використовуються для декоративного розпису, а також специфіка роботи з ними;
- культурне значення розпису: розуміння ролі декоративного розпису в культурному контексті, його значення в національних традиціях, фольклорі та побуті.

Уміння:

- розробка та виконання ескізів: уміння створювати ескізи декоративних елементів, що базуються на народних мотивах, з урахуванням стилістичних особливостей;
- виконання народного розпису: практичне застосування різних технік декоративного розпису на різних поверхнях (дерево, тканина, кераміка тощо);
- вибір кольорів та композицій: уміння створювати гармонійні колірні рішення та композиції, що відповідають традиціям декоративного розпису;
- адаптація традиційних елементів до сучасного контексту: застосування народних мотивів у сучасному декоративному дизайні.

Навички:

- технічні навички малювання та розпису: розвиток моторики, точності та акуратності при виконанні розписів.
- креативність та інтерпретація традицій: вміння адаптувати народні мотиви до нових форм та сучасного мистецького контексту.
- оцінка та аналіз декоративного мистецтва: навички критичного аналізу та оцінки робіт у сфері декоративного розпису, враховуючи традиційні та сучасні підходи.
- робота з різними матеріалами: вміння працювати з традиційними та сучасними матеріалами.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЕКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	-	42	48	4 (на основі БЗСО) 3 (на основі ПЗСО)	7 (на основі БЗСО) 5 (на основі ПЗСО)	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекц.	Прак.	Лаб.	Сам. роб.
Тема 1. Вступ до декоративного розпису Історія декоративного мистецтва в Україні. Особливості народного розпису в різних регіонах України. Визначення та значення декоративного розпису в народній культурі	8	-	4		4
Тема 2. Основи декоративного розпису Техніки декоративного розпису: крапковий, лінійний, зональний. Види декоративного розпису: на кераміці, текстилі, дерев'яних виробах. Використання кольору та композиції в народному розписі.	8	-	4		4
Тема 3. Регіональні особливості декоративного розпису Південь України: вишивка та розпис на гончарних виробах. Західна Україна: гуцульський, бойківський, карпатський розпис. Центральна Україна: розпис на меблях та хустках.	8	-	4		4
Тема 4. Техніка та інструменти для народного розпису Використання традиційних матеріалів: фарби, пензлі, тканини, глина. Сучасні інструменти для створення декоративного розпису. Основи підготовки поверхні для розпису (підготовка дерева, тканини, кераміки).	8	-	4		4
Тема 5. Композиція декоративного розпису Основні мотиви: геометричні, рослинні, зооморфні. Символіка в декоративному розписі. Використання орнаменту в народному мистецтві.	8	-	4		4
Тема 6. Особливості стилістики декоративного розпису Кольорова палітра народного розпису. Використання контрастів і гармонії в	8	-	4		4

композиціях. Роль декоративного розпису в оформленні побутових предметів				
Тема 7. Народний розпис на текстилі Вишивка як один із видів декоративного розпису. Види орнаментів на тканинах (рушники, скатертини, сорочки). Техніки та методи нанесення розпису на тканину.	10		4	6
Тема 8. Народний розпис на кераміці Характерні орнаменти на гончарних виробках. Технології розпису кераміки: вогняний та холодний розпис. Взаємозв'язок між формою та розписом.	10		4	6
Тема 9. Декоративний розпис на дерев'яних виробках Дерев'яні меблі, посуд та предмети побуту. Специфіка використання розпису на дереві. Приклади відомих українських стилів дерев'яного розпису.	10		4	6
Тема 10. Сучасні тенденції в декоративному розписі Відродження народних традицій у сучасному мистецтві. Інтеграція елементів народного розпису в сучасний дизайн. Використання народного розпису в інтер'єрах та на модних аксесуарах.	12		6	6
Загалом	90	-	42	48
Підсумковий контроль – залік				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням платформ он-лайн навчання на основі інформаційних систем Moodle. Виконання практичних робіт та проведення індивідуального тестування, забезпечується за допомогою існуючих в університеті комп'ютерних класів, бібліотеки та платформ он-лайн навчання на основі інформаційних систем Moodle.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Вступ до декоративного розпису 1. Есе «Історія декоративного мистецтва в Україні», звертаючи увагу на основні етапи його розвитку. 2. Дослідження з порівняння особливостей народного розпису в різних регіонах України (південний, західний, центральний) і підготуйте презентацію. 3. Доповідь «Значення декоративного розпису в народній культурі України», визначте його функції та роль у житті людей.	4
Тема 2. Основи декоративного розпису 1. Опис трьох основних технік декоративного розпису: крапковий, лінійний, зональний, і створіть малюнок у кожній техніці.	4

2. Огляд видів декоративного розпису на різних матеріалах (кераміка, текстиль, дерев'яні вироби). 3. Створення композиції декоративного розпису, використовуючи правильне поєднання кольору та композиційних принципів.	
Тема 3. Регіональні особливості декоративного розпису 1. Дослідження про особливості вишивки та розпису на гончарних виробах півдня України. 2. Порівняння гуцульський, бойківський та карпатський розпис. Презентація з ілюстраціями та описом стилістичних відмінностей. 3. Есе про декоративний розпис на меблях та хустках Центральної України.	4
Тема 4. Техніка та інструменти для народного розпису 1. Створення проекту, в якому описано використання традиційних матеріалів для народного розпису, та покажіть приклади робіт, виконаних ними. 2. Дослідження про сучасні інструменти для створення декоративного розпису та їх переваги в порівнянні з традиційними. 3. Підготовка інструкції для підготовки поверхні для розпису на дереві, тканині та кераміці.	4
Тема 5. Композиція декоративного розпису 1. Складання каталогу основних мотивів декоративного розпису (геометричні, рослинні, зооморфні), і дайте короткий опис кожного з них. 2. Презентація про символіку в декоративному розписі, зазначте приклади з українських народних розписів. 3. Розробка власної композиції декоративного розпису, використовуючи традиційний орнамент.	4
Тема 6. Особливості стилістики декоративного розпису 1. Есе про кольорову палітру народного розпису та її вплив на естетику композицій. 2. Створення композиції, в якій використано контрасти та гармонію кольорів, що відповідає народним традиціям. 3. Дослідження на тему «Роль декоративного розпису в оформленні побутових предметів» з прикладами виробів.	4
Тема 7. Народний розпис на текстилі 1. Огляд вишивки як виду декоративного розпису в Україні, звертаючи увагу на різні техніки вишивки. 2. Дослідження про основні види орнаментів на тканинах, таких як рушники, скатертини, сорочки. 3. Практична робота з розпису тканини, використовуючи техніки народного розпису.	6
Тема 8. Народний розпис на кераміці 1. Аналіз характерних орнаментів на гончарних виробах, зокрема тих, що походять з різних регіонів України. 2. Дослідження про технології розпису кераміки: від вогняного до холодного розпису. 3. Порівняльний аналіз взаємозв'язку між формою виробу і розписом на прикладі традиційних українських гончарних виробів.	6
Тема 9. Декоративний розпис на дерев'яних виробах 1. Есе про специфіку використання декоративного розпису на дерев'яних меблях, посуді та предметах побуту. 2. Проект про відомі українські стилі дерев'яного розпису, з ілюстраціями та описами. 3. Створення малюнку декоративного розпису для дерев'яного виробу, використовуючи традиційні техніки та мотиви.	6
Тема 10. Сучасні тенденції в декоративному розписі 1. Есе «Відродження народних традицій у сучасному мистецтві», проаналізувавши сучасні художні рухи. 2. Дослідження про інтеграцію елементів народного розпису в сучасний дизайн. 3. Створення проекту про використання народного розпису в інтер'єрах або на модних аксесуарах, що поєднує традиції та сучасні тенденції.	6

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю		Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювання.		80%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення заліку		20%
Методи діагностики знань (контролю)	робота у групах, розв'язання практичних завдань, залік	

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ ,	30
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка рисунків за заданою тематикою . Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка до виставок	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення якості виконаних робіт та результатів проведеної роботи та виставок	20

¹ Індивідуально-консультаційна робота викладача зі студентами

Разом балів за поточний контроль	80
Підсумковий контроль – залік	20
Загалом балів	100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А – від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, на заліку демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на практичних заняттях, під час яких виконував усі поставленні завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав практичні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість у навчальній роботі;
- «добре» / «зараховано» В – від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу на заліку, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на практичних заняттях, під час яких виконував усі поставленні завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав практичні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість у навчальній роботі;
- «добре» / «зараховано» С – від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу на заліку, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність виконаних практичних робіт та завдань до самостійної роботи та активність у навчальній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх практичних заняттях, на заліку володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність виконаних практичних робіт та завдань до самостійної роботи;
- «задовільно» / «зараховано» Е – від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх практичних заняттях, на заліку володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, виконав не всі завдання до самостійної роботи;
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 1 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	Зараховано
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Зараховано
60-63	E		

35-59	FX	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Богайчук Л.Р. Методичні рекомендації до курсу «Декоративно-прикладного мистецтва» Розділ: «Художній розпис тканин» для студентів за напрямом підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво», спеціальністю 6.020205 «Образотворче мистецтво». ПНПУ ім. К.Д.Ушинського 2019. 22 с.
2. Іттен Йоганнес. Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах / Йоганнес Іттен. Пер. із нім. Сергій Святенко. Київ : ArtHuss, 2021. 136 с.
3. Іттен Йоганнес. Мистецтво кольору : Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Навчальний посібник / Йоганнес Іттен. Пер. із нім. Сергій Святенко. Київ : ArtHuss, 2022. 96 с.
4. Касьян Т. К. К 28 Батик : Навчально-методичний посібник до вивчення курсу «Батик». Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2011. 68 с
5. Масюк Н.Л. Петриківський розпис. Від зернятка - до квітки : навчальний посібник. Вінниця : ТВОРИ, 2022. 126 с.
6. Михайленко В.С., Яковлев М.І. Основи композиції: Навчальний посібник (геометричні аспекти художнього формотворення): Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. К.: Каравела, 2022. 304 с.
7. Обідняк М. М., Білінська О. Б. Архітектурна композиція. Курс практичних занять та завдань. Навчальний посібник / за заг. ред. С. М. Лінди. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 152 с.
8. Основи декоративного розпису [Електронний ресурс] : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Електрон. текст. дані. Луцьк, 2021. 171 назв. Перепелиця, Олена. Практичні завдання з композиції. Мистецтво та освіта. 2017. № 4. С. 22-27
9. Петриківський розпис. Джерела. Київ, Мистецтво, 2018.
10. Петриківський декоративний розпис : підручник / Т. Гарькава; за наук. ред. проф. Є. А. Антоновича. Дніпро : ЛІРА, 2017. 220 с., іл
11. Посібник з основ розпису тканини. Холодний батик. Для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» / Укладач О.А. Половна-
12. Васильєва Дніпропетровськ, Акцент ПП, 2015. 31 с
13. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навч. посіб. / Тетяна Анатолівна Прокопович. Луцьк: Вежа-Друк, 2016. 120 с
14. Серебреннікова Тетяна. Український народний орнамент Ольги Косач. Вид-тво Адеф-Україна, 2022. 140 с.
15. Синепупова Н. Композиція: Тотальний контроль / Наталія Синепупова; Пер. Роза Турманова. Київ : ArtHuss, 2019. 240 с.
16. Теорія і практика композиції: навч. посібн. / М. О. Пічкур; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 248 с.

Допоміжна

17. Гарбузенко Л. В. Декоративно-прикладне мистецтво: крок до художньо-естетичної компетентності: Навчально-методичний посібник. Кіровоград: ФОП Александрова М. В., 2016. 132 с.
18. Іванов С. Основи композиції видання. Львів: Світ, 2013. 232с.

19. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис: навчальний посібник/М.А.Кириченко, К., 2006
20. Лотошинська Н. Д., Івахів О. В. Теорія кольору та кольороутворення. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 204 с.
21. Марфа Тимченко. Альбом. / Упорядник Б. Бутник-Сіверський, К. : Мистецтво, 1974. 97 с.
22. Мигаль С. П., Дида І. А., Казанцева Т. Є. Біоніка в дизайні просторово-предметного середовища. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 228 с.
23. Народне мистецтво Карпат. / Укладач Савчук О. О., під редакц. Маковський С. К., Видавництво Савчук О. О., 2019. 128 с.
24. Плазовська, Любов. Теорія і практика композиції площинного характеру в коментарях художників-педагогів. Мистецтво та освіта. 2013. № 4. С. 20-27.
25. Пелагея Глущенко. Альбом, К. : Мистецтво, 1977. 77 с.
26. Петро Ганжа. Таємниці українського рукомета, Київ, Мистецтво, 1996. 163 с.
27. Статива О. Майстер декоративного розпису Надія Білокінь. Київ, Мистецтво, 1966. 43 с.
28. Тетяна Пата. / упорядник Наталія Глухенька. Альбом, К. : Мистецтво, 1973. 95 с.
29. Ярина Пилипенко. Петриківський розпис. Комплект листівок. К. : Мистецтво, 1983. 34 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Народний розпис та його символіка <https://etnoxata.com.ua/statti/traditsiji/narodnij-rozpis-ta-jogo-simvolika/?srsltid=AfmBOop9XVplpoU7GWZyk3NcJTmbHvxо6LNKZFZE1cFqiVb3VXm7ikrf>
2. Вивчаємо своє: чотири традиційні українські розписи <https://ukrainky.com.ua/vyvchayemo-svoje-chotyry-tradycijni-ukrayinski-rozpisy/>
- 3.
4. <http://pidruchniki.ws/> / Бібліотека українських підручників
5. <http://www.nbu.gov.ua/node/1540> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
6. <https://rukotvory.com.ua> – Рукотвори. Народне мистецтво онлайн
7. Декорування і розпис тканин <https://maestro-colore.com.ua/dekorirovanie/dekorirovanie-tkanej/>
8. Категорія: Розпис і декор текстилю <https://hmstudio.com.ua/uk/193-rozpis-ta-dekor-tekstilyu>
9. Сучасне мистецтво розпису по тканині https://artlavka.com.ua/ua/articles/7.Iskusstvo_rospisi_po_tkani